

MĂSURI CE SE EXECUTĂ ÎN CAZ DE ACCIDENT NUCLEAR ȘI URGENȚĂ RADIOLOGICĂ

1. GENERALITĂȚI

Din punct de vedere al urgențelor nucleare acestea pot fi clasificate în următoarele categorii:

- evenimente minore : ex. accidente industriale, medicale, rutiere și incendii în care sunt implicate surse radioactive, pierderea de surse sau trafic ilicit cu surse de radiații;
- accidente la instalații situate în afara granițelor dar cu efect transfrontier sau instalații aflate pe teritoriul țării;
- căderi de sateliți cu alimentare nucleară;
- accidente în care sunt implicate arme nucleare sau atacuri cu arme nucleare;
- atacuri teroriste sau amenințări privind utilizarea dispozitivelor explozive cu conținut de material nuclear sau radioactiv.

2. PROTECȚIA ȘI PROCEDURI COMPORTAMENTALE

În funcție de tipul stării de urgență (*urgență în exteriorul amplasamentului sau urgență generală*) autoritățile locale vor activa planul de intervenție în caz de accident nuclear. Măsurile de protecție care se întreprind în asemenea situații sunt:

- adăpostirea;
- evacuarea;
- administrarea de iodură de potasiu.

Adăpostirea

a. Populației

- Nu încercați să mergeți la școală pentru a vă lua copiii. Personalul autorizat va avea grijă de ei;
- Nu folosiți telefonul dacă nu este absolut necesar. Lăsați liniile libere pentru utilizarea acestora de către autorități;
- Rămâneți în casă sau la subsol (pivniță) până la primirea altor instrucțiuni. Dacă trebuie să ieșiți din casă datorită unor motive bine întemeiate, purtați un echipament de protecție de tipul: salopetă, căciulă, mănuși și bocanci sau cizme;
- Reveniți cât mai repede posibil, spălați-vă imediat folosind o sursă de apă curentă (duș), iar echipamentul de protecție dezbrăcați-l înainte de intrarea în casă (pivniță), împachetați-l și închideți-l în saci de plastic;
- Se interzice consumul legumelor din grădinile afectate, a laptelui produs în această zonă sau al oricăror alimente, care au fost expuse sau neîmpachetate pe durata stării de urgență;

- Dacă alarma de urgență nucleară v-a surprins în exterior, odată ajunși la adăpost, scoateți-vă hainele și închideți-le în saci de plastic. Curățați-vă părul și corpul prin spălare, utilizând sursa de apă curentă.

Sunteți rugați să:

- rămâneți calmi;
- adăpostiți membrii familiei dumneavoastră ;
- adăpostiți animalele ;
- închideți ferestrele și ușile, încercând ermetizarea acestora cu materiale din casă (bandă adezivă, bandă izolare, cârpe etc.) ;
- comutați televizoarele sau aparatele de radio pe posturile desemnate să transmită informații urgente și ascultați instrucțiunile transmise ;
- închideți aragazul și mașina de gătit sau stingeți focul din sobă, dacă este cazul ;
- închideți gurile de aerisire, instalațiile de ventilație sau de climatizare;
- protejați, pe cât este posibil, hrana și apa din exteriorul locuințelor prin acoperirea cu o prelată, folie de plastic etc.

b. Animalelor

- asigurați locurile care pot prezenta un adăpost și adăpostiți toate animalele aflate în locuri deschise (vitele de la pășune, găinile din curte etc.);
- asigurați hrana și apa pentru aceste animale din surse care au fost protejate;
- reduceți cât mai mult posibil aerisirea adăpostului de animale ;

Evacuarea

- Există posibilitatea ca să primiți mesaje să evacuați zona în care vă găsiți. Toate informațiile necesare pentru evacuare vor fi transmise la radio și TV sau vor fi anunțate prin sistemul de amplificare al mașinilor de Poliție și ale structurilor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- Părăsiți locuințele sau locurile de muncă și deplasați-vă la locul de îmbarcare. Veți avea timp mai mult decât suficient pentru a vă împacheta articolele importante, să închideți aparatele electrice, să vă ocupați de animale, să închideți locuința și să părăsiți zona.

Dacă vi se comunică să evacuați zona, aveți grijă să împachetați următoarele:

- Articole de toaletă și două rânduri de haine ;
- Medicamente prescrise și alte medicamente necesare;
- Acte de identitate, bani, carnete CEC, permisul de conducere etc.;
- După aceea luați toate măsurile de prevedere obișnuite pentru o plecare de acasă de o zi.

Evacuarea se poate face :

1. cu automobilul personal, urmând următoarele reguli:

- urmați ruta cea mai cunoscută sau pe cea anunțată pe radio, spre unul din principalele Centre de Primire;
 - de-a lungul traseului, echipajele de poliție vă vor da instrucțiuni.
2. cu autobuze special desemnate:
- acestea se vor afla la puncte de îmbarcare anunțate prin megafoanele Poliției, ale Protecției Civile sau prin comunicate Radio-TV

Locurile unde se poate face evacuarea sunt :

- la prieteni sau rude. Dacă puteți, deplasați-vă la prieteni sau membri ai familiei, care se află în afara zonei afectate;
- la Centrele de Primire. Centrele de Primire sunt special amenajate pentru a vă asigura hrana, adăpostul și asistența medicală.

Pe perioada absenței dumneavoastră, Poliția vă va asigura securitatea locuinței.

În caz de urgență, controlul strict al circulației este esențial pentru o evacuare rapidă și pentru asigurarea pazei locuinței părăsite.

Nimeni nu va fi împiedicat să intre în zona de restricție dacă dorește să-și întâlnească familia. În caz de urgență, reunirea familiei este prioritară.

Oamenii bătrâni, cei care sunt bolnavi și cei inapți fizic pot avea nevoie de ajutor în cazul evacuării. Dacă sunteți în această situație, agățați la fereastră o bucată de pânză albă (cearșaf, cămașă, prosop), care să fie vizibilă din stradă. Astfel, vecinii vor cunoaște situația dumneavoastră și vor anunța responsabilii cu evacuarea zonei respective. Echipajele de Poliție și Protecție Civilă vă vor acorda ajutorul la vederea acestui semn.

Administrarea de iodură de potasiu

Un mod de autoprotejare împotriva iodului radioactiv este de a lua pastila de iodură de potasiu (KI). Pastila de KI este mult mai eficientă dacă este luată înaintea expunerii la iod radioactiv. În acest caz, pastila de KI poate asigura o reducere a dozei încasate cu 98%. Dacă este luată la 4 ore după expunerea la iod radioactiv, pastila vă asigură o reducere a dozei încasate cu 50%.

Administrarea de pastile KI trebuie făcută în cazul unei urgențe. Astfel de pastile vor fi disponibile și la Centrul de Primire pentru a fi distribuite. Școlile din localitățile din vecinătatea centralei nucleare vor avea cantități suficiente de pastile pentru copii. Personalul școlilor va administra aceste pastile copiilor, atunci când va fi necesar.

Pentru personalul care se găsește în tranzit, acesta poate primi pastilele de la Centrul de Primire.

MIJLOACE IMPROVIZATE DE PROTECȚIE PENTRU POPULAȚIE

Construirea unor mijloace simple utilizate pentru ieșirea din atmosfera contaminată :

1. Filtru cu cărbune

Dintr-un bidon de plastic cu volumul de 1 litru (spre exemplu cele folosite pentru sucurile din comerț) prin introducerea de rondele de hârtie de filtru sau sugativă, rondele de pânză și tifon, precum și mangal mărunțit, în straturi succesive, se poate realiza un filtru cu rezultate foarte bune pentru protecția respiratorie. Pentru utilizare, respirația se face numai pe gură, prin intermediul acestui dispozitiv.

2. Masca tip glugă

Gluga se confecționează din pânză groasă, cu vizorul din folie de polietilenă cusut peste golul practicat în pânză, în dreptul ochilor.

În dreptul nasului și al gurii se face un buzunar, căruia, la partea superioară i se aplică o bucată de sârmă sau o bentiță de tablă, cu care masca se va fixa pe nas după aplicarea pe față.

Filtrul se realizează din 2-4 bucăți de postav și vată, cu grosimea de cca. 2 cm., care se coase în cruce și diagonale, peste care se toarnă, funcție de gazul toxic pentru care se face protecția, una dintre soluțiile de mai jos. După umezire, filtrul se introduce în buzunarul practicat în mască.

Soluții pentru stropit filtrul :

- împotriva bioxidului de sulf : 50 g bicarbonat de sodiu în 100 ml. apă ;
- împotriva clorului : 50 g tiosulfat de sodiu în 100 ml. apă ;
- împotriva acidului cianhidric : 10 g sulfat de cupru (piatră vânăță) la 100 ml. apă;
- împotriva hidrogenului sulfurat: 2 g cloramină la 100 ml apă;
- împotriva amoniacului : 50 g acid tartric (sare de lămâie) la 100 ml apă. Acidul tartric se poate înlocui cu zeama stoarsă de la 2-3 lămâi.

3. Mijloace improvizate din materiale aflate la îndemână

- dintr-un prosop înfășurat pe lungime în interiorul căruia se introduce vată, se umezește și se leagă la ceafă, peste gură și nas – **pentru protecția căilor respiratorii;**
- din feșe de tifon sau pânză suprapuse, între care se introduce vată sau tifon din abundență, se umezesc, se aplică peste nas și gură și se leagă la ceafă – **pentru protecția căilor respiratorii;**

- ochelari de protecție sau de vedere (în cazul celor ce folosesc uzual ochelarii de vedere) pe ramele cărora se pune un brâu de vată – **pentru protecția ochilor;**
- din pelerine de ploaie sau de pescar, din material de fâș sau plastic, din haine de piele sau pânză țesută foarte des, din folii de polietilenă (folosite pentru ambalarea diverselor obiecte sau la solarii – **pentru protecția pielii.** Hainele se vor încheia până sub gât, se vor lega (strânge) cu sfoară sau elastic la manșete și mâneci – **pentru protecția pielii;**
- eșarfe, căciuli, șepci, prosoape peste care se pun folii sau pungi de plastic (dacă sunt disponibile) – pentru protecția capului;
- cizme de cauciuc, cizme șold (de pescar), cizmulițe, galoși, șoșoni, bocanci de schi sau de iarnă, cizme și ghete de piele sau de înlocuitori – **pentru protecția picioarelor.** Peste încălțăminte care nu este din cauciuc se trag pungi de plastic sau se înfășoară în folie de polietilenă.
- Mănuși din cauciuc, menajere, de vopsit sau de piele – **pentru protecția mâinilor și palmelor.**

De reținut ! Aceste mijloace nu oferă protecție dacă se stă în atmosferă contaminată mai mult de 3 – 7 minute. De aceea, cea mai bună metodă de protecție este părăsirea zonei contaminate. Mijloacele prezentate mai sus se pot folosi și în cazul contaminării radioactive.